

ADVIES VAN HET INSTITUUT VOOR NATUURBEHOUD A/2001.171

BETREFT : Strategisch Plan Haven van Antwerpen-Rechteroever: strategische doelstellingen deelwerkgroep specieverwerking

Nummer : IN.A.2001.171
Datum : 4 december 2001
Datum aanvraag : Brief DM/Paukroo/OJ70O6I9EGZ van 22 november 2001
Auteurs: Frederic Piesschaert
Vragen naar : Frederic Piesschaert, tel. 02/558 18 18, Frederic.Piesschaert@instnat.be
Aanvrager : Provincie Antwerpen

Geachte heer,

Zoals gevraagd op de vergadering van 21 november stuur ik u hierbij een aantal bemerkingen omtrent de strategische doelstellingen voor de deelwerkgroep specieverwerking. In bijlage vindt u ook een aantal rapporten en artikels over de baggerproblematiek die aan de eerder rondgestuurde publicatielijst kunnen worden toegevoegd.

Doelstellingen 3 ('verwerkingsmethodes milieuvriendelijk en zuinig in ruimtegebruik') en 4 ('vrijwaren van natuurwaarden') zijn mijns inziens eerder als randvoorwaarden dan als aparte doelstelling te beschouwen. Bovendien gelden deze voorwaarden niet alleen voor de verwerking maar ook voor de berging.

Wat betreft doelstelling 5 ('verwerkingsmethoden die zekerheid bieden op lange termijn en duurzaam zijn') sluit ik me ten volle aan bij één van de opmerkingen tijdens de laatste vergadering, namelijk dat geen enkele van de huidige verwerkings- of bergingsmethodes echt duurzaam is op lange termijn. Kwalitatieve en kwantitatieve preventie is de uiteindelijke doelstelling en het beklemtonen daarvan moet als dusdanig ook in de strategische doelstellingen worden opgenomen, ook al overschrijdt de materie het studiegebied van de deelwerkgroep.

Zonder op de details in te gaan lijken mij dus drie strategische doelstellingen te onderscheiden:

- De toegankelijkheid van de dokken en toegangseulen verzekeren door het wegwerken van de achterstand die men de afgelopen jaren heeft opgelopen, alsmede het onderhoud ervan.

- Het ontwikkelen van een geschikte methodiek voor de verwerking en berging van dit baggerslib, waarbij aan een aantal milieuhygiënische, planologische en ecologische randvoorwaarden moet voldaan worden.
- Maatregelen treffen/stimuleren om te komen tot kwalitatieve en kwantitatieve preventie (verbeteren van de kwaliteit van het baggerslib en het beperken van de toevoer). Hoewel dit het studiegebied van de deelwerkgroep specieverwerking overstijgt, wenst de deelwerkgroep een krachtig signaal te zenden naar de bevoegde overheden om maatregelen te treffen die op lange termijn noodzakelijk zijn om de slibproblematiek binnen het volledige stroombekken van de Schelde te kunnen beheersen. Vele van die maatregelen werden reeds geformuleerd in het hoofdstuk Duurzame Ontwikkeling van het Beleidsplan voor de Beneden-Zeeschelde (1995) en blijven onverminderd gelden.

Bemerkt dat maatregelen ter voorkoming van de slibverontreiniging pas op lange termijn tot een effectieve verbetering van de slibkwaliteit zullen leiden. Hierdoor wordt de acute nood aan een goede verwerkings- en bergingstechniek alleen maar beklemtoond.

Hoogachtend,

Frederic Piesschaert

Referenties toe te voegen aan de lijst van rapporten, studies en publicaties

Categorie	Referentie
3.1	Anoniem. 2000. Toepassing gebiedseigen baggerspecie in natuurontwikkeling. H ₂ O 23: 41-43.
1.1	Arends, A., Kamermans, P., Stikvoort, E., & de Winder, B. 1999. Monitoring van de effecten van de verruiming 48'-43': een eerste evaluatie van de bagger- en stortstrategie : rapport 4. Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Directoraat-generaal Rijkswaterstaat, Rijksinstituut voor Kust en Zee (RIKZ). Project monitoring verruiming Westerschelde MOVE: rapport RIKZ, 99.019.
3.2	Beyer W.N., Miller G. & Simmers J.W. 1990. Trace elements in soil and biota in confined disposal facilities for dredged material. Environmental pollution 65: 19-32.
3.1	Csiti, A. & Burt, T. N. 1999. Reuse, recycle or relocate. Den Haag, Delft: International Association of Dredging Companies (IADC), Central Dredging Association (CEDA), Environmental aspects of dredging, 5.
1.3.4	De Beck L. & Meire P. 1999. Lagunering en berging van baggerspecie uit de Beneden-Zeeschelde: mogelijkheden voor landschapsherstel en natuurontwikkeling? Een kritische analyse van de site te Steendorp. Deelrapport 1. Universiteit Antwerpen.
3.1	de Best, J., Beek, M., Groen, K., van der Guchte, K., Hartnack, K., van der Heijdt, B., van der Laan, A., van Pijkeren, D. & Tuinstra, J. 1999. Storten van baggerspecie in open putdepots: covernotitie eerste fase. Lelystad: Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat, Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA), RIZA-rapport, 99.053. AKWA-rapport, 99.013.
2	De Vos B. 1994. De aanpak van primaire natuurtechnische milieubouw op baggerslibgronden. Groene Band 93: 1-40.
3.1	de Waaij, A. C. 1987. Verwerking van baggerslib, resultaten van een praktijkonderzoek in Nijkerk (Arkervaart). Lelystad: Rijkswaterstaat.
3.1	Ferdinandy, M. & Verhoog, W. 1999. Programma ontwikkeling saneringsprocessen waterbodems (POSW) fase II (1992-1996). Deel 34: biologische technieken voor reiniging van baggerspecie: eindrapport. Lelystad: Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA). RIZA rapport, 97.083.
3.1	Ferdinandy, M. & Weenk, A. 1999. Programma ontwikkeling saneringsprocessen waterbodems (POSW) fase II (1992-1996). Deel 22: milieubeoordeling van verwerkingsketens voor verontreinigde baggerspecie: eindrapport. Lelystad: Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA). RIZA rapport, 97.04.
1.2	Gedeputeerde Staten van Zeeland. 1997. Richtlijnen voor het milieu-effectrapport baggerspeciéstort Westerschelde. Provincie Zeeland.
3.1	Herwijn, A. J. M., La Heij, E. J., Janssen, P. M. H., Coumans, W. J. & Kerkhof, P. J. A. M. 1994. Fundamentele aspecten van slibontwatering. Deel 1: samenvattend verslag. Utrecht: Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA). Toekomstige generatie rioolwaterzuiveringsinrichtingen RWZI 2000, 94-02.
2	Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer, Administratie Waterwegen en Zeewezen & Laboratorium voor Bosbouw. 1999. Referatenmap Landbouw, bos en natuur op baggergronden: studiedag 19 november 1999. Geraardsbergen, Brussel, Gent.
3.2	ISWA's working group on sewage & waterworks sludge. 1998. Sludge treatment and disposal: management approaches and experiences. Copenhagen: European Environment Agency (EEA), Environmental issues series, n ^o 7.
3.1	Karssemeijer, P.L. & de Poorter, L.R.M. (eds). 1997. Directe toepassing van baggerspecie, Deel 2, Raamwerk monitoringsplan toepassen van baggerspecie: functie natuur en bosbouw. Rapportnummer W-DWW-97-082. Projectbureau Hergebruik Baggerspecie, Dienst Weg- en

	Waterbouwkunde, Delft.
3.1	Keuning, S. and Brinkman, J. Programma ontwikkeling saneringsprocessen waterbodems (POSW) fase II (1992-1996). 1999. Deel 36: reiniging in depot: deelrapport: reiniging in depot van met PCB's en chloorbenzenen verontreinigde baggerspecie. Lelystad: Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA). RIZA rapport, 98.015.
3.1	Lourens, J. M. 1996. Specie management: effecten van het reguleren van het storten van zoute baggerspecie in zee. DG Rijkswaterstaat, Rijksinstituut voor Kust en Zee (RIKZ). Rapport RIKZ-96.017.
3.2	Mann R., Niering W.A., Sabbatini R. & Wells P. 1975. Landscape concept development for confined dredged material sites. Contract Report D-75-5. U.S. Army Engineer Waterways Experiment Station.
3.1	Maurits Groen Milieu & Communicatie BV. 1995. Programma ontwikkeling saneringsprocessen waterbodems (POSW), fase II (1992-1996): interim-rapport. Lelystad: POSW. RIZA-nota 95.026.
3.1	Meijers, G. G. A. 1992. Emissies van microverontreinigingen naar het grondwater: een vergelijking tussen baggerspeciedepots en gesaneerde waterbodems. Lelystad: Rijkswaterstaat/RIZA. Nota, 92.043.
3.1	Modder S.T., Keve M., Polderman W.M., Van Etten R.J.G. & Grootveld H. 2000. Gerijpte klei vervangt ophoogzand. Land en Water 11: 38-39.
1.1.2	Otter, L. C. 1996. Interpolatie en vergelijking van slibgegevens van de Zeeschelde (België) en de bijlage: de lithologische kaarten van de Zeeschelde (België) van 1964 en 1986. Middelburg: Rijksinstituut voor Kust en Zee (RIKZ). Werkdocument RIKZ/AB 96.836X.
3.1	Peeters, J. P. & van den Berg, C. A. 1999. Bepantingsproef op sterk verontreinigde baggerspecie in de Broekpolder. Proefveldresultaten over de periode najaar 1991- najaar 1998. Wageningen: Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek (IBN-DLO), IBN-rapport 411.
3.1	Plette, A. C. C. & Rienks, J. 1999. Programma ontwikkeling saneringsprocessen waterbodems (POSW) fase II (1992-1996). Deel 21: immobilisatietechnieken voor verontreinigde baggerspecie: eindrapport: van baggerspecie tot basalt, grind of beton. Lelystad: Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA). RIZA rapport 98.012.
2	Schollen, K. 2000. Evaluatie van de mogelijkheden van het bebossen van baggergronden aan de hand van enkele invertebratengroepen. Licentiaatsverhandeling Universiteit Gent.
1.1.2	Schotte, P. & Wartel, S. 1997. Metingen van de sedimentlading in het fluviatiele deel van het Scheldebekken. Algemene Milieu Impactstudie Sigmaplan, Verslag AMIS DS6.1-4, Ministerie Vlaamse Gemeenschap, Departement LIN.
3.1	Stefess, G. & Ferdinandy, M. 1999. Programma ontwikkeling saneringsprocessen waterbodems (POSW) fase II (1992-1996). Deel 29: pilotsanering petroleumhaven: milieueffecten en verwerkingsprocessen. Lelystad: Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA). RIZA rapport 97.068.
3.1	Stronkhorst, J., Maas, J. L., van de Guchte, C., Hartnack, J., Lourens, J. M., & Vonck, A. P. M. A. 1998. Baggerspecie, meer of minder schadelijk: kwaliteitsbeoordeling met bioassays. Haarlem: DG Rijkswaterstaat, Directie Noord-Holland.
1.1.3	Tauw Milieu. 1998. Analyse van baggerspecie van de loswal Zandvliet in het kader van hergebruik. Rapport R9501269.002/BWE. Opdrachtgever: Havenbedrijf Antwerpen.
3.1	van Vliet, L.H.H. 1985. Mogelijke gevolgen van anorganische en organische stoffen in baggerspeciedepots voor daar aanwezige of zich ontwikkelende bodem- en zoöfauna. Rapportnummer RIN-rapport 85/8. Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Arnhem.
3.1	Worm B., Bos S., Bakker L. & Spek M. 1998. Natuurontwikkeling op verontreinigde locaties. Een beslissystematiek en de eerste ervaringen. Landschap 15: 195-210.
3.1	Yland, E. M. L., Sonneveldt, H. L. A., & Stronkhorst, J. 2000. Evaluatie chemische toetsing

	zoute baggerspecie: gegevensanalyse 1986-1997. Den Haag: Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat, Rijksinstituut voor Kust en Zee, RIKZ 2000.005.
3.1	Zwart I. 2000. Natuurontwikkeling door Gemeente Waterleidingen Amsterdam: slibdepot Tienhoven wordt natuur-ottergebied. Groen November: 50-55.